

A lótuuszvirág titkai

1. A lótosz virága

A víz fölé emelkedő fehér tavirózsák, rózsaszín és kék lótoszvirágok mindenütt megragadták az emberek képzeletét; ösztönösen érezték, hogy itt valami többről van szó, mint csak egy szép virágról. Különböző fajtái kiemelkedő szerepet játszanak a művészetben.

1.1. Lótosz

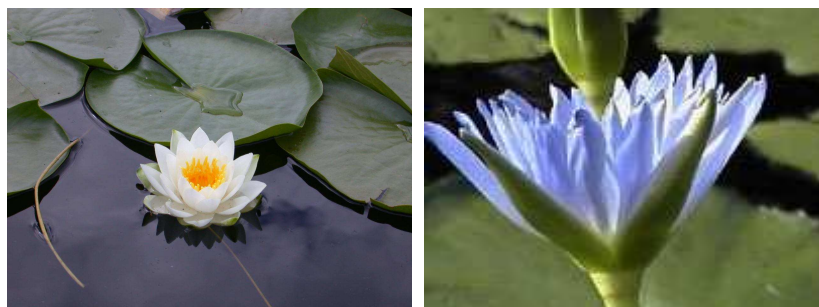
Nelumbo nucifera, tündérrózsafélék, Nymphaeaceae.

---

1. ábra: Indiai rózsaszínű lótosz

A lótosznak óriás méretű és erős illatú virágai vannak, amelyeket vízből kiálló hosszú nyél tart. Levelei szintén kiemelkednek a vízből. Méretéből eredően nagy a tápanyagszükséglete. Használjunk nagy ültetőládát, és ügyeljünk a tápanyag utánpótlására! A tó fenekén lévő iszapba ültetve gondot okozhat a túlzott terebélyesedése.

2. ábra: Fehér és kék lótosz

E növény a mocsári növények közé tartozik, és hasonló gondozást igényel, mint a tavirózsa. Nálunk is lehet minden nehézség nélkül lótoszt telepíteni, szükséges azonban utánajárni, milyen a helyes eljárás. A elvetés előtt szükséges lecsiszolni a magot, mivel annak felülete nagyon jól impregnált, így szinte teljesen vízhatlan.

1.2. Lótosz a művészetben

A művészetben sokszor találkozunk ezzel a virággal: Kuverának, a gazdagság urának az egyik kincse; Gájatrí istennő lótoszvirágon ül, lótoszvirágot tart a kezében, elkíséri a jaksa nevű természetszellemet, ott van Szítalá, Márijamman, Gangá istennők, a vizek és a hold urainak jelvényei között. Négy keze egyikében Visnu is tart egy lótoszvirágot.

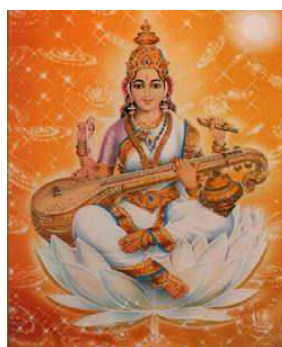
A legfontosabb szerepet talán mégis a teremtés során kapja. A teremtés világkorszakról világkorszakra megismétlődik. Két nagy korszak között minden visszatér a megnyilvánulatlanba, amelyet ősvizeknek vagy okozati óceánnak neveznek. Ezen az óceánon egy hatalmas kígyón pihen a Legfelsőbb Úr Nárájana formájában; és amikor eljön a következő teremtés ideje, a köldökében összegyűlt vízből sarjad egy csodálatosan szép lótoszvirág. Ez olyan ragyogó volt, mint

ezer sugárzó nap. Ez a lótvuszvirág a tárháza valamennyi léleknek. Az első élőlény, aki előjött a lótvuszvirágból, a mindenható Brahma volt.

Az ókori Egyiptomban a lótvuszt istenalakokkal és más szakrális jelképekkel együtt ábrázolták. A lótvuszhoz - amely a Nílus két partján virított, és így Felső Egyiptom jelképe lett - kapcsolták a termékenységget, teremtőerőt és a Napot, mint az élet és újjászületés forrását. A fennmaradt képzőművészeti ábrázolásokon vagy Hóruszt látni a lótvusz virágán, vagy Izisznek és Ozirisznek szolgált trónul.

Brahma, a teremtő

Szaraszvati, a tudás istennője

Lakshmi, a gazdagság istennője

Egyiptomi lótvusz hölgy

3. ábra: Lótvusz az ősi művészetben

Egy új nap köszöntése

Lótusz templom, Új Delhi

4. ábra: Lótusz a modern művészetben

Lótuszvirág	A lótuszvirág a vizek, a teremtés, a világmindenség és a lélek jelképe, az élet születése, a sötét mélyben rejtőző csíra kibontakozása, félistenek születési helye, örök élet, lelki fejlődés.
	A nap, a teremtés és az újjászületés szimbóluma, mivel a virág éjszaka becsukódik és lesüllyed, virradatkor pedig kiemelkedik és újra kinyílik. A teremtés-történet szerint egy óriás lilium emelkedett ki a zavaros ősvízből az idők kezdetén. Maga a nap ebből a virágból emelkedett ki az első napon. A Hermopolisz-i teremtés-történetben a Nap isten, aki önmagát alkotta meg, a lótuszvirág szirmai közül emelkedett ki, mint 'Ra'.
Himalája	A Himalája hegység, a világ tartópillére nem más, mint a világlótusz szára és magtokja.
Világrészek	az egyes világrészek pedig úgy veszik körül, mint a lótuszvirág szirmai.

1.3. A lótuszvirág titka

A lótuszvirág titka az, hogy a levelek felülete erősen víztaszító (hidrofób), azaz szuperhidrofób. Egy üveglapon a vízcsepp lustán elterül, lapos dombocskát formázva. Egy víztaszító felületen a vízcsepp sokkal gömbölyűbb és ez fokozódik a lótusz levelén, ahol szinte gömb alakú. Ez látszik Tanakawho fotóján.

5. ábra: Tanakawho – A világ egy vízcseppben

A gömb alakú, nem szívesen látott cseppek legurulnak a levélről és az útjukba kerülő (vízoldható) piszkot is viszik magukkal. A lakásban ritkábban találunk lótuszt, de a barack előfordul. A barack segítségével lehet megérteni a jelenség magyarázatát.

A lótusz leveleinek (és a baracknak) a felülete nem sima, hanem mikrométer nagyságrendű pici csúcsocskák (baracknál nagyobb szőröcskék) vannak. Ezek vége erősen víztaszító, amely a meg is pecsételi a vízcseppek és vizes oldatok sorsát.

A fotókon látszik, hogy ez a kedves gyümölcs sem szereti a vizet, és a cseppek igyekeznek eltávozni. A jobb oldali képen az is látszik, hogy a vízcsepp nem terül el olyan nagyon, mint az üveglapon – igaz,

a lótosz levelének teljesítményétől elmarad. A barackot azért vizesre lehet mosni, ha a kezünkkel segítünk legyőzni a szőröcskéket.

6. ábra: Vízcseppek a barackon

A lótosz levelének a felszínét elektronmikroszkóppal sikerült megnézni néhány évtizeddel ezelőtt. A szuperhidrofób anyagok, felületek előállításához van szükség a nanotechnológiára, hiszen parányi, víztaszító csúcsockákat kell felvinni különböző anyagokra. A nanotechnológia, ahogyan a neve is mutatja, ebben a parányi mérettartományban hoz létre érdekes szerkezeteket. Jelen esetben aprócska műanyag csúcsockákat.

Ezek az anyagok az élet sok területén fognak elterjedni. A gépkocsi szélvédője is bevonható ilyen anyaggal és akkor az esőcseppek a menetszélben le-, azaz felgurulnak. Még nagyobb eredmény megmenekülni a kárpittisztítás macerájától, ha vásárolunk az autókba néhány lótosz ülészetet.

2. Ábrajegyzék

1. ábra: Indiai rózsaszínű lótosz.....	1
2. ábra: Fehér és kék lótosz	2
3. ábra: Lótosz az ősi művészetben	3
4. ábra: Lótosz a modern művészetben.....	4
5. ábra: Tanakawho – A világ egy vízcseppben	5
6. ábra: Vízcseppek a barackon	6

Tartalomjegyzék

1. A lótusz virága	1
1.1. Lótusz	1
1.2. Lótusz a művészetben	2
1.3. A lótuszvirág titka.....	5
2. Ábrajegyzék	7